

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Ida Skogstad Styrvold, 33371102

Uttalelse – rehabilitering og utviding av Oterholtfoss kraftverk – Midt-Telemark - konsesjonspliktavurdering

Vi viser til «Høring av melding - Oterholtfoss kraftverk - Midt-Telemark - konsesjonspliktavurdering - Telemark Energi AS» mottatt 20.05.2025.

Bakgrunn

NVE har fått en forespørsel fra Telemark Energi AS, datert 06.07.2023, om vurdering av konsesjonsplikt for å rehabilitere og utvide Oterholtfoss Kraftverk i Midt-Telemark kommune i Telemark. Forespørselen skal behandles etter vannressursloven § 18 og vurderes etter §§ 8 og 10 i samme lov. NVE skal på bakgrunn av forespørselen vurdere om tiltaket kan gi skade eller ulempe av slik betydning for allmenne interesser at det oppstår konsesjonsplikt etter vannressursloven.

Tiltaket

Det er planlagt å bygge ny vannveg med nytt inntak og ny kraftstasjon. Dagens inntakskanal og avløpskanal er planlagt rehabilitert og det blir søkt om å øke slukeevne fra 5 m³/s til 7,0 m³/s. Oterholtfoss Kraftverk får en installert effekt på 1,3 MW og kraftproduksjonen i det nye kraftverket blir 10,9 GWh i et gjennomsnittså. Dagens slipp av minstevassføring på ca. 2,0 m³ /s hele året, blir økt til 2,6 m³/s. Gjennomsnittlig vannutnyttelse i Oterholtfossen vil øke fra dagens 14,4 % til 28,1%.

Statsforvalterens rolle

Statsforvalteren er statens representant i fylket, og skal arbeide for at vedtak, mål og retningslinjer fra Stortinget og regjeringen følges opp. Statsforvalterens miljøavdeling er sektormyndighet med forvaltningsoppgaver etter blant annet naturmangfoldloven, forurensingsloven, vannressursloven, vannforskriften og lakse- og innlandsfiskloven med forskrifter. Som høringspart skal vi bidra til at nasjonale og regionale føringer blir lagt til grunn i konsesjons- eller revisjonsprosesser.

Statsforvalterens vurdering

Bøelva har svært stor verdi som leveområde for elvemusling, dette er som kjent en ansvarsart som Norge har et internasjonalt ansvar for å ivareta. Elva huser arter og stammer av fisk med nasjonal verdi, som laks, sjørørret, storørret og ål, og et hvert tiltak som kan påvirke forholdene for disse artene negativt må derfor vurderes strengt.

Det ikke er krav om at tiltakshaver gjør nye utredninger før konsesjonsplikten skal vurderes, men vi vil påpeke at kunnskapsgrunnlaget som oversendt dokument bygger på er over 10 år gammelt og utdatert. Vi har ikke god nok kunnskap om dagens bestandssituasjon for flere av artene i og langs vassdraget som er av nasjonal forvaltningsinteresse, og konsekvensene av planlagt vannkrafttiltak er dermed uoversiktelige.

Vassdraget er allerede svært belastet av kraftutbygging, og en utvidelse av Oterholt kraftverk vil etter vår mening kunne føre til en ytterligere belastning av den økologiske dynamikken i vassdraget. Vi er også bekymret for at tiltaket vil kunne påvirke andre allmenne interesser som kultur- og landskapsopplevelser, rekreasjonsopplevelser, fiske og friluftsliv negativt. Elva er også en viktig arena for læring og forskning lokalt.

Da dette er en konsesjonspliktavurdering skal det verken gis tillatelse eller avslag til selve tiltaket, men avklares videre saksgang. Statsforvalteren mener at man ikke kan utelukke at planlagt tiltak vil føre til nevneverdig skade eller ulempe for allmenne interesser i vassdraget, og at saken derfor videre bør behandles etter vannressursloven.

I en videre konsesjonsprosess er det viktig at konsekvensene for naturverdiene i og langs vassdraget utredes tilstrekkelig etter ny og oppdatert metodikk. Naturtyper som fosseberg, fosserøyksoner o.l. ble til eksempel ikke vurdert i konsesjonsprosessen av nye Oterholt kraftverk. Potensiale for uoppdagede rødlistearter av lav og mose i tiltaksområdet er også stort, og bør kartlegges på nytt.

Da dagens kunnskapsgrunnlag omkring de akvatiske artenes bestandsstatus og bruk av elva er mangelfullt og utdatert, bør det gjennomføres nye fiskebiologiske undersøkelser i tiltaksområdet før en eventuell videre konsesjonsprosess. Dette inkluderer også kartlegging av elvemusling.

Konklusjon

Statsforvalteren vurderer planlagt tiltak som såpass viktig for vassdraget at det bør konsesjonsbehandles. Kunnskapsgrunnlaget bør styrkes, og tiltaket sees i sammenheng med allerede utbygd og planlagt kraftutbygging i vassdraget.

Med hilsen

Grethe Helgås (e.f.)
direktør - miljøavdelingen

Ida Skogstad Styrvold
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent